

Oversigt over de danske Guldhvepse.

(*Chrysididæ danicæ*).

Ved

Herm. Borries.

Den nedenstaaende Oversigt er bygget paa en Gjennemgang af det zoologiske Musæums Materiale af danske Guldhvepse, omfattende navnlig Professor Schiödte's, Fabrikant Drewsen's og Kjøbmand O. G. Jensen's Indsamlinger, samt af Hr. Cand. W. Schlick's betydelige Privatsamling. De, i disse Samlinger repræsenterede 20 Arter af Guldhvepse høre, paa et Par nær, til de over Europa almindeligt udbredte Arter; af saadanne kunne vi vel med Sikkerhed endnu vente at træffe *Holopyga*-Arter og *Chrysis scutellaris* Fabr. hos os, ligesom Forekomsten af *Chrysis Osmiæ* Th. og maaske et Par andre, sjældnere Arter ikke er usandsynlig. De nævnte Samlinger indeholde tilsammen et betydeligt Materiale med en ikke ringe Variation, som for Størrelsens Vedkommende er angivet ved de nedenfor anførte Udmaalinger. Kjøbmand O. G. Jensens og Cand. Schlick's talrige, for hvert Exemplar anførte Datoangivelser for Indfangsten, havde en særlig Værdi og ere blevne fuldt benyttede; de paavise bl. a. to regelmæssige, endog tydeligt sondrede Generationer for et Par Arters Vedkommende.

Fortegnelsen følger Thomson's Oversigt over de i Sverige fundne Chrysidider (i Opusc. Entom. fasc. II., Lundæ 1870, p. 101—108.), men med Ændringer i Nomenclaturen, væsentlig overensstemmende med Mocsáry (i hans Monographia Chrysididarum orbis terrarum universi, Budapestini 1889), efter hvem jeg har maattet citere Coquebert og Abeille de Perrin.

Med Hensyn til Guldhvepsenes Levevis ser man jævnlig udtalt urigtige Anskuelser. Guldhvepselarven lever ikke af Forraadet i Biers, Gravehvepses og Foldhvepses Boer, men udsuger selve Værtlarven paa en ægte Ektoparasits Vis. Guldhvepsehunnen skjuler Ægget mellem Foderet i vedkommende Celle og Larven kommer først frem af Ægget, naar Værtlarven er færdig med at fortære Foderet, altsaa er udvoxen; det er derfor ikke sjældent, at Værtlarven, med den lille Guldhvepselarve fæstet til sin Ryg, naaer at spinde sin Kokon, inden den bliver udsuget af Snylteren. Da Guldhvepselarven saaledes ikke er afhængig af Cellens Fodermasse, er der ingen Modsigelse i, at træffe den samme Guldhvepseart udviklende sig i Biers og Gravehvepses Boer, hvor Forraadet dog er af saa forskjellig Beskaffenhed (vegetabilsk og animalsk). Westwoods Tvivl om Rigtigheden af Lepeletier's Meddelelser, som senere bestandig ere blevne bekræftede ved Erfaringen, skriver sig fra, at man dengang endnu kun kjendte Entoparasiter blandt Snyltehvepsene; han mente derfor, at Ægget maatte aflægges i selve Værtlarven, hvis Guldhvepsene skulde være ægte Parasiter, hvilket var i Strid med, at de flyve og lægge Æg samtidig med deres Værter. I Valget af Vært tage, ialfald de hyppigere Arter det ikke saa nøje, tilmed synes de rent ydre Forhold ofte at være bestemmende; saaledes lægger den sydeuropæiske *Stilbum calens* Æg i de paa Mure osv. frit siddende Lerreder af *Chalicodoma*, *Pelopoeus* og *Eumenes*; *Chrysis cyanea* holder sig nærmest til Bi- og Gravehvepse-Boer

i gammelt Træværk osv. — Slægten *Cleptes* alene synes at danne en Undtagelse, idet den, ifølge forskellige Iagttagelser, skal lægge Æg paa Larver af Bladhvæps-Slægten *Nematus*.

Guldhvepsene ere, navnlig her i Norden, ikke hyppige Insekter, og det kan derfor være vanskeligt nok at faa samlet et større Materiale, selv af de »almindelige« Arter; da de endvidere som Snyltere ere underkastede en betydelig Variation i H. t. Individets Størrelse og den dermed følgende Variering af Farver og Sculptur — hvorfra Artskaraktererne næsten alene hentes —, ere adskillige Arter blevne opstillede paa rent individuelle Varieringer. Karakteristiken af Arterne lader derfor endnu meget tilbage at ønske; men ikke heller Slægterne kunne anses for at være naturligt afgrænsede eller vel karakteriserede og Guldhvepsenes Systematik kunde i det Hele trænge til et virkeligt Studium og til Optagelsen af helt nye Karakterer. En Familjekarakter, som hidtil er overset og som iøvrigt strider mod den for Hymenopterernes Orden sædvanlige Diagnose, er den, at Pronoten er bevægelig; det gjenfindes bl. a. hos Metalhvepsene (*Pteromalini*), med hvilke Guldhvepsene maaske ogsaa ere nærmest beslægtede. Réaumur er, mig bekjendt, den første, der har iagttaget Pronotens Bevægelighed hos nogen Hymenoptér; han fandt det hos en exotisk Gravehvæpsart (*Mémoires*, t. VI, p. 291).

Guldhvepselarven spinder en fuldstændig Kokon, der i sin Form osv. synes at være karakteristisk for Slægten eller endog Arten. Hos Slægten *Omalus* findes en tynd, halv-gjennemsigtig, cylindrisk eller pæreformig Kokon; den er fortil spundet fast til en plan Skillevæg, der lader sig løsne fra den egentlige Kokon. Hos Larverne af denne Slægt ere Mandiblerne saa forskellige, at Arten derigjennem let bestemmes. Det omvendte Forhold træffes hos Slægten *Chrysis*, hvor jeg hidtil ikke har kunnet opdage nogen Forskjel i Larvens Bygning,

medens Kokon'erne ere karakteristiske for hver Art. Forvandlingen hos de øvrige Slægter er mig ubekjendt.

De prægtige, i Solskinnet glimrende Metalfarver, som ellers høre hjemme i Tropernes Insektverden, gjøre Guldhvepsene til vore pragtfuldeste Insekter; man kunde derfor vente, at en eller anden Samler lod sig friste til at skjænke dem lidt Opmærksomhed, og for at komme en saadan Eventualitet imøde, har jeg tilføjet en Bestemmelsestabel.

Bestemmelsestabel.

Slægterne.

1. Bagkroppen med afrundede Sider, convex Bug og 4 (♀) eller 5 (♂) Ringe; Kroppen kun delvis metalfarvet. Cleptes.
1. Bagkroppens Sider skarp-kantede, Bugen plau eller concav, hos begge Kjøen 3 Ringe; Kroppen helt metalfarvet . . . 2.
2. Den sidste Rygskinne, indenfor Spidsen, med en Tværrække af større punktformige Gruber; Kløerne simple. Chrysis.
2. Den sidste Rygskinne uden saadanne Gruber; Kløerne med 1 eller flere Tænder indenfor Spidsen . . . 3.
3. Den sidste Rygskinne uden Indsnit i Midten af Bagranden; Kløerne med 1 Tand indenfor Spidsen. Hedychrum.
3. Den sidste Rygskinne har i Midten af Bagranden et lille Indsnit; Kløerne med mindst 2 Tænder indenfor Spidsen (kamdannede) . . . 4.
4. Indsnittet ligger frit, i selve Randen. Omalus.

4. Indsnittet ligger i den noget udtrukne Bagkrops-
spids, og er omgivet af en tyk Rand eller et heste-
skoformigt Felt. Ellampus.

Arterne.

Cleptes.

1. Pronoten bagtil med en, sædvanlig punkteret Tvær-
fure. ♀ 4,5—7; ♂ 4—7,5 mm. Semiauratus.
1. Pronoten glat, uden Tværfure. ♀ 5—6; ♂ 5—5,5
mm. Nitidulus.

Omalus.

1. Bagkroppens 1. og 2. Ring rødgyldne; Indsnittet
tydeligt, næsten trekantet, Aabningen med retvinklede
Sider. ♀♂ 4—6,5 mm. Auratus.
1. De to første Ringe violette, blaa, blaasorte eller grøn-
lige; Indsnittet svagt, Aabningen med afrundede
Sider . . . 2.
2. Den blanke Del af Pronoten og Mesonoten med i
det Højeste enkelte, spredte, fine Punkter; Indsnittet
næsten retvinklet. ♀♂ 4,5—6 mm. Æneus.
2. Saavel Pro-, som Mesonoten med tydelige Gruber
og Punkter; Indsnittet meget svagt og ganske
aabent (stumpvinklet). ♀♂ 5,5—7,5 mm. Violaceus.

Ellampus.

1. Postscutellen stump-kegleformig, endende i en
stump Spids. ♀ 5; ♂ 4,5 mm. Truncatus.
1. Postscutellen løber ud i en lang og bred, torn-
formig Forlængelse . . . 2.
2. Forlængelsens Rande ere, sete ovenfra, næsten
parallele. ♀♂ 4—6,5 mm. Panzeri.
2. Randene convergere tydeligt, mod Spidsen.
♀♂ 4,5—5,5 mm. Productus.

Hedychrum.

1. Bagranden af sidste Rygskinne har paa hver Side
et takformigt Fremspring. ♀ 5—9; ♂ 5,5—8 mm.
Nobile.

1. Bagranden er helt afrundet, uden Takker paa Siderne . . . 2.
2. Mesonoten med tæt, uensartet Punktur. ♀♂ 3,5--5 mm. Ardens.
2. Mesonoten blank, med spredt og fin Punktur. ♀♂ 3,5--5 mm. Cupreum.

Chrysis.

1. Bagkroppen kort; 3. Rygskinne med en Tak paa hver Side, i Midten afrundet; ensfarvet, mat-blaalig. ♀ 5,5--6; ♂ 5,5 mm. Unicolor.
1. Bagkroppen forlænget; 3. Rygskinne uden Tak paa Siderne, i Spidsen afrundet eller med Tænder . . . 2.
2. Bagranden af 3. Ring afrundet . . . 3.
2. Bagranden med 1, 3 eller 4 Tænder eller tandformede Fremspring . . . 4.
3. Kinderne smalle (Øjnenes Afstand fra Mandiblerne mindre end Mandiblernes Basis). ♀ 5--8; ♂ 6--7 mm. Neglecta.
3. Kinderne brede (Øjnenes Afstand større end Mandiblernes Bredde ved Basis). ♂ 9 mm. Pustulosa.
4. Bagranden af 3. Ring med 1 eller 3 Tænder; Kroppen ensfarvet blaa, eller grønlig. ♀ 4,5--8; ♂ 5--6,5 mm. Cyanea.
4. Bagranden med 2 eller 4 Tænder; Bagkroppen helt eller delvis gylden . . . 5.
5. 1. Ring violet eller blaa. ♀ 9--10,5; ♂ 6,5--7,5 mm. Fulgida.
5. 1. Ring gylden . . . 6.
- 6 Hele Thoraxryggen gylden; 3. Ring helt blaa. ♀♂ 7--9 mm. Viridula.
6. Kun Mesonoten med et gyldent Tværbaand; 3. Ring gylden, Bagranden mørk. ♀ 6--7,5; ♂ 5--7 mm. Succincta.
6. Kun Scutellen gylden; 3 Rings Bagrand blaa. * Scutellaris.

6. Thoraxryggen ensfarvet blaa; 3. Ring helt gylden . . . 7.
7. Benene grønne eller blaa; Bagkroppens Punktur grov, mindre tæt. ♀ 5—12; ♂ 5—8,5 mm. Ignita.
7. Benene rød-gyldne; Bagkroppen tæt og fint punkteret. ♀ 8,5—9; ♂ 7,5 mm. Ruddii.

Cleptes Latr. (1802).

1. *Nitidulus* Fabr. — *Ichneumon nitidulus* Fabr. Ent. Syst. II, p. 184; *Cleptes nitidula* Dhlb. Hym. Europ. II, p. 13; Thoms. Opusc. Ent. II, p. 102; Mocs. Monogr. Chrys. p. 42.

Arten er udbredt, men sjælden; den er fanget i Landets fleste Egne (Nordsjælland, Nykjøbing Lyng, Skarritsø; Falster; Bornholm; Faaborg, Langensø V. f. Odense; Langeland; Kolding, Horsens, Skagen), men kun enkeltvis, i Juli og Begyndelsen af August. (♂: $\frac{8}{7}$ — $\frac{2}{8}$; ♀: $\frac{14}{7}$ — $\frac{8}{8}$).

2. *Semiauratus* L. — *Sphex semiaurata* Linn. Faun. Suec. Ed. II, p. 413; *Cleptes semiaurata* Dhlb. Hym. Europ. II, p. 15; Thoms. l. c. p. 102; Mocs. l. c. p. 47.

Den er almindeligt udbredt og ikke sjælden; fanget enkeltvis paa Blomsterne af Skjærplanter, i Nærheden af Skove, og paa Buske i Haverne, ogsaa inde i Byerne, fra Slutningen af Juni til Begyndelsen af August. (♂: $\frac{25}{6}$ — $\frac{22}{7}$, ♀: $\frac{9}{7}$ — $\frac{4}{8}$).

Omalus (Pz.) Dhlb. (1854).

3. *Auratus* L. — *Chrysis aurata* Linn. Faun. Suec. Ed. II, p. 414; *Omalus auratus* Dhlb. Hym. Europ. II, p. 26; Thoms. l. c. p. 102; *Ellampus auratus* Mocs. l. c. p. 90.

Farven paa Hoved og Thorax varierer violet, cyanblaa og grøn. — Almindelig overalt; den fanges,

undertiden i Antal, paa blomstrende Skjærplanter, ved Skove, Gjærder og i Haver, fra Midten af Juni til Midten af August (♀♂: $11\frac{1}{6}$ — $18\frac{3}{8}$). — Arten snylter hos forskellige Gravehvepse i tørt Træ og tørre Grene; i Rubusstængler fandt Forf. den hyppig i Rederne af Pempredon Shuckardii Mor. (unicolor Th.), Passalocus gracilis Curt. og monilicornis Dhlb., undertiden i samtlige Celler; det er her lutter smaa Expl. (4 mm.); i dens Kokon fandtes af og til Perithous mediator Fabr., som er en almindelig Snylter hos de nævnte Gravehvepse; af en Fejltagelse lægger den ogsaa Æg paa Omalus-Larven og dens Larve udvikler sig da af denne.

4. *Violaceus* Scop. — *Sphex Violacea* Scopoli:
Ent. Carn. p. 298; *Omalus coeruleus* Dhlb.
Hym. Europ. II, p. 34; Thoms. l. c. p. 103;
Ellampus violaceus Mocs. l. c. p. 106.

Arten fanges kun sjældent (Ørholm; Tranekjær $31\frac{1}{5}$, $27\frac{1}{6}$), men er sikkert almindelig i Skovegne; den er klækket i Antal af tørt Træ fra Dyrehaven, af Hr. Fabrik-ejer Chr. Drewsen, og i Hr. Conservator Løvendals Klækkehus kom den frem i Mængde, sammen med Pempredon Wesmaelii Mor. (lethifer Th.) og lugubris Dhlb. i Juni og Juli 1888, af tørt Piletræ fra Bremersvold paa Lolland. Forf. fandt den stadig i Rederne af Pempredon lugubris Dhlb., i gamle Blommetræer i Haver; den har 2 Generationer ligesom dens Vært.

5. *Æneus* Fabr. — *Chrysis ænea* Fabr. Mant. Ins. I, p. 284; *Omalus æneus* Dhlb. Hym. Europ. II, p. 35; Thoms. l. c. p. 103; *Ellampus æneus* Mocs. l. c. p. 96.

Farven paa Hoved og Thorax varierer violet, blaalig til næsten bronze (♀) og blaasort (♂). — Arten er mindre hyppig; den er fanget ved Helsingør (Forf.), Kjøbenhavn, Maribo (Cand. Schlick) og paa Falster (Schiödte) i enkelte Individuer, i Slutningen af Juni og Begyndelsen

af Juli, samt først i August (♀♂: $15/6$ — $7/7$ og $2/8$); en Del ere fremkomne. (rimeligvis af tørt Træ fra Omegnen), i Fabrikejer Chr. Drewsens Klækkehus paa Strandmøllen.

Ellampus Spin. (1806).

Notozus Först. (1853).

6. Panzeri Fabr. — *Chrysis Panzeri* Fabr. Syst. Piez. p. 172; *Ellampus Panzeri* Dhlb. Hym. Europ. II, p. 45; Thoms. l. c. p. 103; Mocs. l. c. p. 69.

Indsnittene i Analpartiet variere meget i Styrke, efter Individets Størrelse, uden Hensyn til Kjønnets; hos mindre Exemplarer ere 1. og 2. Ring oftest grønlig-gyldne. Hos denne, og den følgende Art, ere Tindingerne oventil vinkelformigt udvidede, forneden skarp-kantede med hos ♀ en tæt Række fine, hvide Børstehaar, hos ♂ med længere, spredte, hvide Haar. —

Arten er udbredt og hyppig; den er fanget paa Skjærplanter (*Daucus Carota*), som det synes mest i Skovegne paa sandede Jorder (Helsingør, Geel Skov, Lyngby; Lolland; Rønne, Sosaodden; Faaborg, Langensø; Horsens, Skanderborg), i Juli, en enkelt Gang i Mængde (Faaborg $8/7$ 70 — Cand. Schlick). (♂♀: $5/7$ — $26/7$ og $15/8$). — (Den skal snylte hos Arter af Slægten *Mimesa*, der dels bygge i gamle Træstubbe, dels i Sandjord).

7. *Productus* Dhlb. — *Ellampus productus* Dhlb. Hym. Europ. II, p. 44; Thoms. l. c. p. 103; *Ellampus spina* Mocs. l. c. p. 67.

Analudsnittet varierer meget i Formen hos ♂; navnlig er det hos smaa Individuer saa afvigende, at man er i Tvivl om Henførelsen til denne Art, saa meget mere som ogsaa Farven varierer usædvanligt. — Arten er sjælden og stedegen; vistnok en ægte Sandart. Nord-sjælland og Skagen (Schiödte), Rønne $5/7$ 72 (Cand. Schlick), Horsens (i Juli — O. G. Jensen).

8. *Truncatus* Dhlb. — *Chrysis truncata* Dhlb. Exerc. Hym. p. 35; *Elampus truncatus* Dhlb. Hym. Europ. II, p. 42; Mocs. l. c. p. 95; *Elampus coeruleus* Thoms. l. c. p. 104.
Sjælden; fanget i to Expl. ved Maribo (♂: $\frac{30}{6}$ 78 og ♀: $\frac{25}{7}$ 77 — Cand. Schlick).

Hedychrum Latr. (1802).

9. *Nobile* Scop. — *Sphex Nobilis* Scop. Ent. Carn. p. 297; *Chrysis lucidula* Fabr. Syst. Ent. p. 358; *Hedychrum lucidulum* Latr. Hist. nat. XIII, p. 239; Thoms. l. c. p. 104; *Hedychrum nobile* Mocs. l. c. p. 172.

Ikke sjælden, men stedegen. Den er fanget paa *Achillea millefolium* (og *Daucus Carota*) i og ved Skove, i Nærheden af Sandgrave o. lign., hvor den snylter hos større Arter af Gravehvepse eller Bier (vistnok *Cerceris* og *Halictus*); saaledes, paa Ørholm Fællod og ved en Sandgrav i Geel Skov, gjentagne Gange i Antal (1872, 75, 84, 86, 87, 88 — Cand. Schlick), Faaborg, Greisdalen, Veile Nørreskov (Samme), ved Horsens, Vejle og Skanderborg (O. G. Jensen), fra Begyndelsen af Juli til medio August (♂: $\frac{6}{7}$ — $\frac{12}{8}$, ♀: $\frac{17}{7}$ — $\frac{12}{8}$ og $\frac{22}{8}$), Hovedmassen sidst i Juli.

10. *Ardens* Coqueb. — *Chrysis ardens* Coqueb. Illustr. Icon. Ins. Dec. II, p. 59; *Hedychrum minutum* Lep. Ann. du Mus. Hist. nat. VII, p. 122; Dhlb. Hym. Europ. II, p. 82; *Hedychrum integrum* Thoms. l. c. p. 105; *Holopyga ardens* Mocs. l. c. p. 152.

Ikke sjælden i Sandegne, og oftere i Antal: Tidsvilde Hegn og Overdrev, Geel Skov, Nykjøbing Lyng, Langensø, Faaborg, Tranekjær Hestehave, Vejle (Cand. Schlick), Skanderborg, »ved Søbredde, paa *Achillea*« (O. G. Jensen), i sidste Halvdel af Juni og i Juli (♂: $\frac{9}{6}$ — $\frac{14}{7}$, ♀: $\frac{10}{6}$ — $\frac{24}{7}$); Hovedmassen sidst i Juni, enkelte

senere (¹⁸/₈). Ifølge Dours skal den snylte hos *Tachysphex nitidus* Spin. (*Tachytes unicolor* Pz. Thoms.); denne hos os sjældne Gravehveps bygger i Sand og blev fanget paa Nykjøbing Lyng sidst i Juni 1869, sammen med nærværende Art, begge i Antal, af Cand. Schlick.

11. *Cupreum* Dhlb. — *Hedychrum cupreum* Dhlb.
 Dispos. method. Hymen. Part. II, p 3; *H. integrum* Dhlb. Hym. Europ. II, p. 86; *H. minutum* Thoms. l. c. p. 105; *Holopyga integra* Mocs. l. c. p. 144.

Sjælden, i Sandegne; Nykjøbing Lyng og Faaborg (Cand. Schlick), Rye, Skagen (Schiödte), i Juni og Juli (♂: ²⁰/₇, ♀: ¹³/₆, ²⁸/₆).

Chrysis L. (1767).

12. *Unicolor* Dhlb. — *Chrysis unicolor* Dhlb. Exercit.
 Hym. p. 32; Thoms. l. c. p. 105; Mocs. l. c. p. 287.

Meget sjælden, i Sandegne; Nykjøbing Lyng 2 ♀ ⁶/₆₉ (Cand. Schlick); Hasle 1 ♂ ¹²/₇ (Samme), 1 ♀ (Schiödte); Jerup N. f. Frederikshavn 1 ♀ 1 ♂ ⁶/₃₉ (Schiödte). — Hos denne i det Hele meget ejendommelige Art, findes hos ♀ paa Læggerørets tredje-sidste Ring, paa Undersiden to store, fremad krummede Torne og paa Oversiden en Tværrække af 8 smaa Knuder, Apparater, der rimeiligvis staa i Parringens Tjeneste. Arten skal have en meget uregelmæssig Flugt og være yderst vanskelig at fange; den er iøvrigt kun kjendt fra Skaane (¹⁹/₇, ³⁰/₇ og ¹⁴/₈ — Dhlb.), Bamberg (Schenck) og Ungarn (Mocsáry).

13. *Neglecta* Shuck. — *Chrysis neglecta* Shuck.
 Ent. Mag. IV. p. 169; Thoms. l. c. p. 105; Mocs. l. c. p. 255; *Chr. integrella* Dhlb. Hym. Europ. II, p. 133.

Temmelig almindelig; ♂ er fanget paa Skjærm-

planter og Kurvblomster (*Hieracium*), ♀ mest paa Lervægge og i Sandgrave, i sidste Halvdel af Juni og i Juli. (♂: $10/6$ — $22/6$, ♀: $22/6$ — $28/7$). Forf. fandt den hyppig i *Hoplomerus spinipes*' Reder, næstefter *Chrysis ignita*.

14. *Pustulosa* Ab. — Abeille de Perrin, *Diagnoses des Chysides nouv.* p. 6; *Mocs. l. c.* p. 259; *Chr. bicolor* Dhlb. *Monogr. Chrys. Suec.* p. 10; Thoms *l. c.* p. 106.

Meget sjælden; Strandmøllen 1 ♂ (Drewsen). — (Dahlbom fandt Arten i *Osmia nigriventris*' Rede og fangede den paa Skjærplanter ($22/7$, $23/8$); Frey-Gessner hos *Osmia adunca* og *O. cæmentaria*).

* *Scutellaris* Fabr. — Fabr. *Ent. Syst.* t. IV. p. 458; Dhlb. *Hym. Europ.* II, p. 265; Thoms. *l. c.* p. 106; *Mocs. l. c.* p. 457.

»Danix ad Havniam. D. Westermann«. (Dhlb. *l. c.*)

15. *Cyanea* L. — Linn. *Faun. Suec. Ed.* II. p. 414; Thoms. *l. c.* p. 107; *Mocs. l. c.* p. 319.

Almindelig, paa al Slags gammelt Træværk og udgaaede Træer, ogsaa paa Mure, Blade og Blomster. Datoangivelserne vise to udprægede Generationer (♀♂: $8/6$ — $6/7$, $24/7$ — $17/8$); dens Værter skal være visse i gl. Træ byggende Gravehvepse (*Pemphredon*, *Trypoxylon*) og Bier (*Chelostoma*). Forf. fandt den kun i Reder af *Trypoxylon Figulus* L., i *Rubusstængler*.

16. *Viridula* L. — Linn. *Faun. Suec. Ed.* II, p. 415 ♂; Thoms. *l. c.* p. 107; *Mocs. l. c.* p. 441; *Chr. bidentata* Linn. *Syst. Nat. Ed.* XII. t. I. p. II, p. 947 ♀.

Almindelig, fanges hyppigst paa Lervægge og i Sandgrave, fra Slutningen af Juni til Begyndelsen af August (♂: $22/6$ — $25/7$, ♀: $30/6$ — $5/8$). Af og til i Rederne hos *Hoplomerus spinipes* (Forf.).

17. *Succincta* L. — Linn. *Syst. Nat. Ed.* XII, t. I, p. II, p. 947; Thoms. *l. c.* p. 107; *Mocs. l. c.* p. 314.

Temmelig sjælden, mest i Sandegne: Tidsvilde, Geel Skov, (Cand. Schlick), Strandmøllen Chr. Drewsen); Maribo, Faaborg (Cand. Schlick); Horsens, Vejle, Skanderborg (O. G. Jensen), i Juni og Juli. (Enkelte ♂♀: $9-10/6$; Hovedmassen: ♂: $4-12/7$, ♀: $4-20/7$). — Den hos os forekommende Form er var. bicolor (Lep.)

18. Ignita L. — Linn. Faun. Suec. Ed. II, p. 414; Thoms. l. c. p. 108; Mocs. l. c. p. 487.

Meget almindelig overalt, paa Ler- og Sandvægge, gammelt Træ, Skjærplanter o. s. v., fra sidst i Maj til ind i August (Hovedmassen: ♂♀: $7/6-20/7$). Den er almindelig i Odynerus-Arternes Reder. (Forf.).

19. Ruddii Shuck. — Shuck. Ent. Mag. IV., p. 163; Mocs. l. c. p. 493; Chr. auripes Wesm. Bullet. Acad. Brux VI, p. 175; Thoms. l. c. p. 108.

Sjælden; Geel Skov (1 ♀ $30/5$), Faxe Strand (1 ♂ $6/66$), Faaborg (2 ♀ $8/7$) (Cand. Schlick); Stensballe Skov v. Horsens (1 ♀ $25/6$ — O. G. Jensen). — (Dahlbom fandt den i en gammel Træstamme, paa ormstukkent Træ og paa sandede Steder ($24/5$, $22/7$, $6/8$); den er ogsaa truffet i Reder af Eumenes, Odynerus og Osmia).

20. Fulgida L. — Linn. Faun. Suec. Ed. II. p. 415; Thoms. l. c. p. 108; Mocs. l. c. p. 434.

Sjælden; denne smukke Art synes at være langt sjældnere hos os end i Nabolandene. I Slutningen af Juli 1838 blev den fanget af Prof. Schiödte ved Ourebygaard paa Lolland og i de samme Dage af Chr. Drewsen ved Skodsborg, begge Steder paa Pastinaca sativa (nogle ♀); senere ere nogle ♀ og ♂ fangne paa Falster af Prof. Schiödte — (Dahlbom fangede den paa Ler-vægge og ormstukkent Træ, i Begyndelsen af August den skal snylte hos forskellige Odynerus-Arter).